

GIÁ 10 XU

NGÔ BÍCH-SAN

HAI NGƯỜI BAN

(cuốn thứ hai)

Tranh vẽ của Nguyễn Kỳ

SÁCH

HOA XUÂN

(40)

CỦA TUỔI TRẺ

KẾT QUẢ CUỘC THI LỚN của SÁCH HOA XUÂN

Các phiếu dự thi được chia làm 2 phần : một phần gồm những em từ 12 tuổi trở xuống, một phần có những em từ 13 tuổi trở lên. Phần thưởng do đây cũng chia làm hai tốp : mỗi tốp có ba phần thưởng nhất, nhì, ba và 25 phần thưởng nhỏ.

Dựa theo cách đầu phiếu, lấy cái sở thích của tất cả các em dự thi để làm một bản kê những sách được bầu là hay nhất, vẽ đẹp nhất... Rồi sẽ do những bản kê chính ấy để định đoạt thứ bậc nhất, nhì. . cho các phiếu dự thi.

I

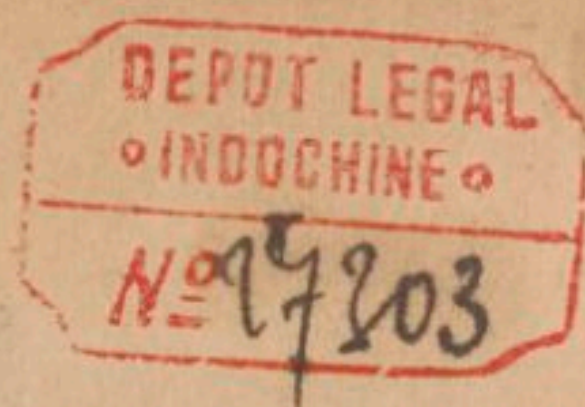
Theo các em nhỏ từ 12 tuổi trở xuống, những cuốn sách này được bầu là hay hợp với sở thích các em nhất :

1. — Cậu bé làng Ủng	888	điểm
2. — Gan tráng sỹ	712	»
3. — Alibaba	688	»
4. — Một đêm trong rừng thẳm	519	»
5. — Baden Powell	518	»
6. — Cái đèn thần	509	»
7. — Truyện con thỏ	490	»
8. — Thạch -Sanh	490	»
9. — Vua Bà	472	»
10. — Lam-sơn hợp mặt	460	»

5 Cuốn sách này có tranh vẽ được các em yêu nhất :

- 1 — Alibaba
2. — Một đêm trong rừng thẳm
3. — Baden Powell

(XEM TIẾP TRANG 3 BIÊN)

HAI NGƯỜI BAN

(CUỐN THỨ HAI)

Biết không phải lúc để « sửa » Cốc nữa, Đại toan trở về lớp đợi trống, nhưng tính tò mò muốn biết Cốc dùng những thuật gì để hấp dẫn bọn anh em kia thỉnh thoảng lại cười vang lên và có vẻ ham thích xúm quanh Cốc, Đại đến đứng lẫn vào trong đám học trò. Dương đòi mắt sếch, Đại chăm chú nhìn Cốc đang nói.

— Trí nhận xét của các anh lần này đã khá hơn trước nhiều, thôi chúng ta đổi chơi một trò chơi khác. Anh em đều là những học trò chăm chỉ, biết nghe lời thầy, *Thầy bảo* làm gì anh em đều làm theo cả. Nhưng nếu thầy không bảo, anh em có tự tiện cứ làm không?

Cả bọn cùng lên tiếng trả lời :

160 Truoch. Piece
1341

— Không!

— Anh em đứng vòng răn rộng ra cho dễ chơi. Hễ tôi ra lệnh câu nào có chữ « *Thầy bảo* » đứng đầu thì các anh phải theo mà làm ngay nhớ! Nếu lệnh nào không có hai chữ ấy thì chớ nghe.

Anh em nhìn cả vào tôi đây, nhưng đừng có theo tôi mà làm thì hỏng hết cả đấy. Thí dụ này : « *Thầy bảo ngồi xuống* ».

Cả vòng cùng ngồi xuống:

— *Thầy bảo* đứng lên!

Cả vòng cùng đứng lên.

— Ngồi xuống!

Đến quá nửa vòng thấy Cốc ngồi xuống cũng ngồi xuống. Những tiếng cười thẳng thắn vang lên, Cốc đứng giậy bảo :

— *Thầy bảo* ngồi xuống!

— Đứng lên!

Một chuỗi cười dài tiếp ngay sau những anh làm sai.

— *Thầy bảo* đứng lên!

— Ngồi xuống!

Mắt và tai không có liên lạc để tự chủ mà sai khiến được giác quan cử động nên những sự nhầm lẫn làm cười như nắc nẻ những anh đứng xem và cả người trong cuộc nữa. Đại không nhìn được, cũng lây cái vui thẳng thắn của trò chơi mới lạ.

Đương lúc mọi người ham thích, thì trống đánh vào học. Họ ồn ào kéo nhau chạy về lớp

Trong đám đông Cốc vừa giảo bước vừa quay sang bên trái trả lời một người bạn, bỗng thấy đau nhói ở những đầu ngón chân phải một người đã cố ý dẫm lên Cốc. Ngồi thụp xuống ôm lấy chỗ chân đau, Cốc ngược mắt nhìn lên; bọn anh em ngạc nhiên cùng đứng lại, thì thấy ngay trước nhất cái cười thâm hiểm làm nhăn nheo bộ mặt tục tằn của Đại. Cốc hiểu và vội vàng đứng giậy ngay.

Nhìn thẳng vào mặt Đại, Cốc mỉm cười, cười lố người anh tha thứ và âu yếm một em bé đã trông mình. Đại không hiểu đấy là một cử chỉ thần phục hay khinh nhờn, nhưng cái lố thần nhiên ấy làm Đại bức mình một cách lạ! Đại cảm thấy cái bình tĩnh hân hoan của Cốc có một hấp lực thu phục bọn anh em, cả những người xưa nay vẫn yêu thích Đại. Đây là một sự nguy hiểm lớn cho vận mệnh đảng « Bàn tay Sắt »

* *

Một giờ trưa. Trường vắng, và yên lặng. Hai giấy lớp cửa đóng kín như đương ngủ trong ánh nắng còn oi ả của những ngày đầu thu. Ngoài sân rộng, mấy cây đứng mỗi một nhìn bóng mình giải trên mặt đất gồ ghề. Lá không rung sào sặc nữa vì bấy trẻ nhỏ chưa đến giờ tụ họp vui đùa dưới bóng dâm mát. Người ta có cảm tưởng như trường rộng rãi thênh thang hơn mọi ngày.

Ngay bên tường bỗng có tiếng nói truyện. Cánh cửa sắt rên khẽ trên cái chục, một bọn

học trò chừng hơn chục người len lét bước vào đi thẳng ra sau trường. Độ một phút sau Đại ở đầu hùnh hồ đến theo sau một anh nữa. Chưa trông rõ những ai, Đại đã lớn tiếng hỏi :

— Anh em đến đã đủ chưa ?

Hôm nay có họp đại hội-đồng bất thường đảng « Bàn tay sắt ».

Ngồi dựa gốc cây đại, anh đảng trưởng sếch đôi mắt nhìn một lượt anh em ngồi quanh mình rồi khai mạc :

— Anh em có nhớ luật của đảng không ?

Cả bọn đồng thanh :

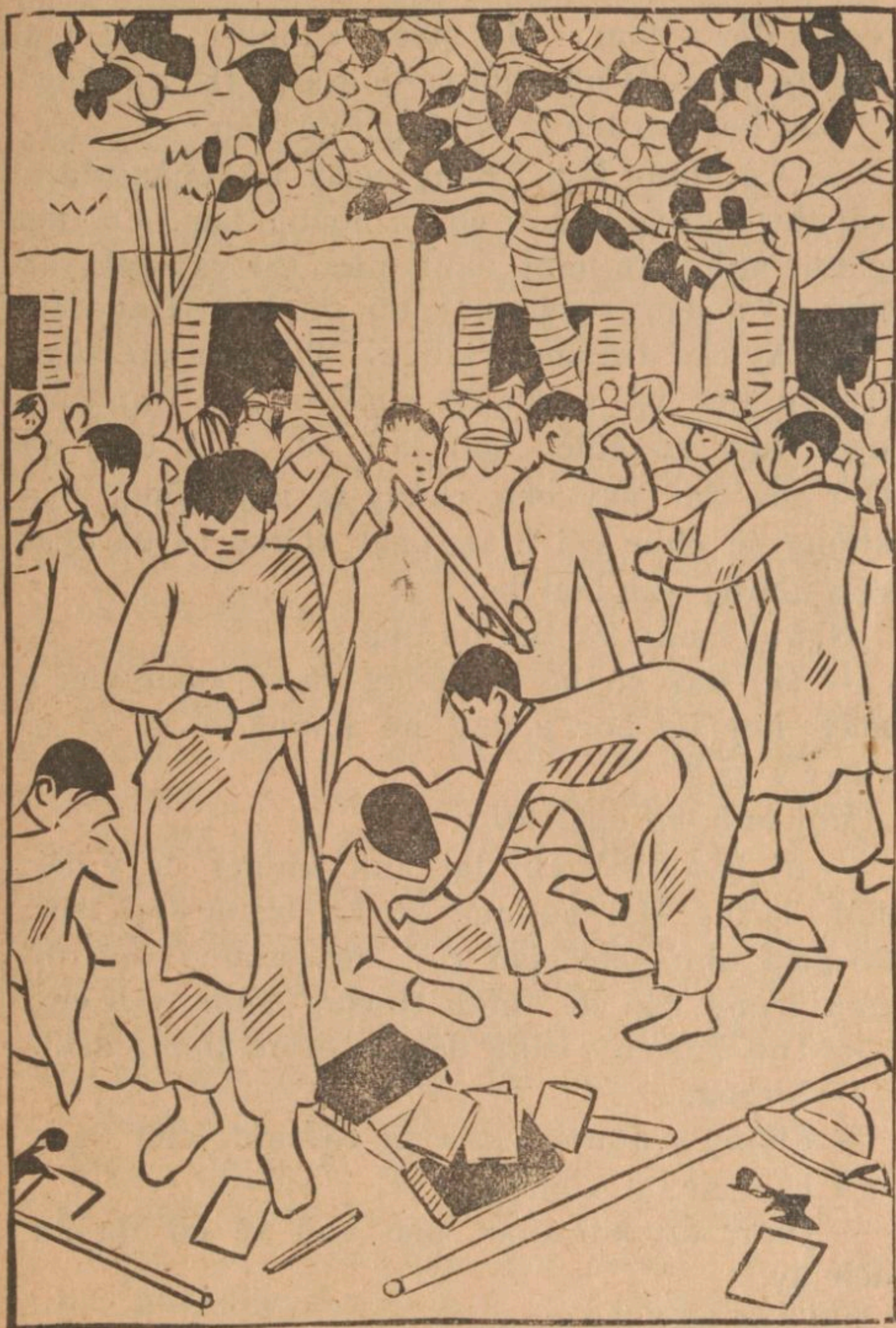
— Có.

— Chúng ta cùng hô lớn câu trâm-ngôn của đảng !

Cả bọn ra sức kêu :

— « Không tha ! »

— Chúng ta « không tha » những kẻ thù của chúng ta và cả những anh phản đảng. Trước khi bàn đến việc lớn ấy, ta hãy xét qua mấy việc nhỏ đã. Anh Tý Ngổ báo mới có mấy bộ kiếm-tiên và trình-thám mới ra đời. Nhưng Xuân lác mắt kêu quỹ « rỗng », anh em đóng không đủ mua, bây giờ cần nghĩ « làm tiền » thêm đã. Thắng Tấn độ này có vẻ nhiều xu lắm. Anh em có thấy mỗi sáng nó ăn một bánh ba với năm xu chả không ? Ấy chưa kể những thứ kẹo « câu ta » lắm một mình hết ở ngoài sân lại cả trong lớp nữa. Hôm nọ tôi có « chạc » của nó một hào, nhưng xem chừng nó

— Trận giả... a đánh trận giả... (tr... 9)

còn « đây » lắm. Cần phải « tổng » một cái rữ rội hơn. Minh ngồi cạnh nó có thấy không?

Anh học trò tên là Minh gật gù đáp :

— Có, đúng lắm. Sáng ngày nó nhận được cái thư « tổng tiền » có vẻ hoảng lắm. Cái tên ghim anh bắn một chút nữa thì vào mắt nó nhớ. Tòì ngồi cạnh thấy nó rất bắn mình lên.

— Ấy cần thế mới ra tiền. Mai anh em sẽ có truyện đọc và « kê » đề « mỗ ». Bức thư sáng ngày hẹn nó chiều, giờ học về, phải đem đề chỗ gốc đại này cho chúng ta một đồng, nếu không sẽ chịu cái hình phạt chúng ta đã định cho những anh lắm bạc.

Ngừng một lát Đại lại tiếp :

— Độ này chúng ta không có vẻ « làm việc » mấy, hay tại bọn chúng nó không có ai có gì « hay » cả ?

Một anh vội ngắt lời :

— Ai bảo thế ! chỉ tại anh không để ý đây thôi. Thằng Mai có một quyển tranh đẹp lắm. Nó giấu như mẩn giấu c... ấy, nhưng vẫn để luôn trong cặp để thỉnh thoảng khoe anh em.

— Thế anh có « cáng đáng » được không nào ?

— Nhưng...

— Không « nhưng ... » gì cả, anh còn đáng là « bàn tay sắt » không ?

— Được tôi xin nhận, mai anh sẽ có quyển sách ấy.

Một anh nữa dơ tay nói :

— Không nhữn Mai, thằng Cốc cũng có nhữn

livres roses nó cầm đọc luôn những lúc không chơi với bạn...

— Anh chàng ấy từ khi thầy khen giỏi lại càng ra mặt « văn sĩ » tề !

— Ấy từ khi nó xem *livres roses*, bọn anh em lại thích nó kể truyện lại cho nghe lắm, cả đến thằng mặt Tường và Chính nữa !

— Mấy thằng phản đảng phải trị mới được !
Một anh rút rè nói :

— Hay tại chúng mình lâu nay ít có cái thú nên hai đứa ấy mới thích những trò chơi và câu truyện của Cốc...

Đại trợn mắt nhìn thẳng vào mặt anh bạn hét :

— Ít thú gì ? Anh lại muốn về bè với Cốc ?

Và nhân tiện tay đương mân mê hòn cuội Đại ném mạnh vào người bạn. Cái cử chỉ ngộ nghĩnh ấy không ai ưa cả, nhưng phần nhiều sợ Đại nên cả bọn ngồi yên lặng khó chịu.

— Ấy chỉ vì « không tha » được tội ấy và nhất thằng Cốc nữa nên ta cần họp các anh để « chơi » cho chúng một miếng cuối cùng, anh em còn thích chăng cái lối đánh trận giả ?

Có mấy anh hí hửng nhanh nhẩu đáp :

— Phải đấy đánh trận giả đi !

— Đánh trận giả chỉ là một lối trả thù lũ kia thôi. Chúng ta đợi cho bọn Cốc, Tường, Chính quây quần nói truyện hay đương chơi với nhau, sẽ chia làm hai toán. Tý Ngổ chỉ huy phái giặc Nga-Sơn, ta là Thần-Kiểm-Đồng đi trình phạt. Giặc ở ngoài cửa trường vào, ta

đóng trại ở đây sẽ ra nghênh chiến. Trong lúc loạn quân, anh em ủa về phía chúng, nắm được thắng nào cứ diệt cho nên thân cho ta, nghe không?

— Hay lắm! Thần-kiếm của ta đây!

— Trùy-đồng của « mô » đó!

— Hãy trông cây Thiên-phương-kích này !...

— Liệu hồn hai thằng Tường, Chính!

— ... Và cả chàng « Lốc Cốc » nữa.

Cả bọn sẵn quần sóc áo giơ chân hoa tay như một lũ điên hùng hổ đến cơn phá phách. Đại nhìn đặc chí lắm, cười nhả cả hai mắt:

— Thôi anh em! mau ta chia người đi! Kia đã có một vài đứa đến!

* * *

Sân trường đã bắt đầu huyền ảo. Từng bọn trẻ đưa nhau đến tụ họp, đây một đám, kia một đám, làm rộn rịp cả khoảng đất rộng thênh thang và yên lặng nửa giờ trước. Họ hò hét chạy nhảy, đuổi nhau quanh những gốc cây hay qua tường hoa bao bọc các hành lang. Những quả cầu chuyền đi ngay bên cạnh một đám nhảy vô đầy tiếng reo mừng của một đàn quân theo tướng đã lừa phá được thành, đương ngang nhiên đi vào trong vòng. Dưới gốc cây bàng, mấy anh đánh bi đương cãi nhau ỏm tỏi và gần ngay đấy, bọn chơi « nhảy cừu » hí hửng lần lượt đến chém đầu, đập lưng, đá, đấm... làm đủ tình đủ tội người bạn bị cú.

Quanh mấy hàng quà bán ngoài cửa, những anh háu đòi đứng ăn ngon lành những chiếc

bánh tôm vàng chấm trong bát dấm sao những mỡ. Dấm anh học trò nghèo hay có xu nhưng còn do dự chưa muốn mua, đứng nhìn những kẹo bọc giấy bóng xanh đỏ để trong các ô chiếc hòm đầy kính, hay xúm lại xem một người bạn đương cảm động thò tay rút que số trong một ống sắt tây mà một anh hàng xóc luôn tay để cảm dỗ những trẻ muốn cầu sự rủi may, mong mua một được mười phần bánh.

Vừa lúc ấy Tý Ngổ dẫn một bọn chừng hơn mười người, quần xắn cao, áo dắt gọn, hoa những sào ngắn hay thu trong tay những nắm cuội ở đầu phố đi đến. Biết sắp có cuộc vui gì rữ rội của đảng « bàn tay sắt », học trò bỏ cả hàng quà đi theo bọn Tý Ngổ vào trường, thì vừa gặp Đại hung hăng đưa một toán nữa ra. Hai bên gặp nhau, mấy tiếng hô inh tai tiếp ngay một cuộc loạn đả người đánh người vong mạng và tào bạo. Bọn học trò ngoài vội răn ra vỗ tay reo :

— Trận giả, a đánh trận giả, anh em ơi !

Những cuộc đánh nhau giả ấy không còn gì là giả nữa vì những cái văng tay đã thấy mạnh, những hòn cuội vung lên đã ném trúng vào người. Bọn trẻ hung hãn quần nhau xô từ đầu sân đến cuối sân, phá tan những trò chơi vui vẻ của các bạn khác vội vàng rủ nhau chạy túi bụi. Nhiều người không mau chân đã bị bọn họ cố ý vây đưa vào trong vòng loạn đả. Lòng căm báo thù đã đưa mạnh những cánh tay cục súc. Trong tiếng reo hò trợ lực đã có

lăn cả tiếng khóc và những tiếng rủa căm hờn.

Tụi học trò ngoài tò mò vẫn chạy theo xem, để lại tránh và chạy chốn ồ ạt. Sân trường tự nhiên huyền não một cách khác thường. Bỗng có tiếng reo :

— Thầy đã ra, anh em ơi! thầy đã ra kia!

Ông giáo đi đến đâu, học trò chạy rần ra như vịt. Những anh cuồng chân ngã rúi vào nhau túi bụi. Thầy đã đến bên cạnh rồi mà đầu gối Đại còn giữ lấy Tường nằm lăn trên đất. Gần đấy Chính đứng vừa soa cánh tay vừa khóc. Sào gậy vút ngồn ngang trong sân.

Cốc đứng dựa vào cột tường hành lan lớp nhì nhìn bọn anh em ồ ạt theo thầy. Đại, Tý Ngồ, Xuân lác mắt, Tường và Chính về lớp. Trông học trò xúm đặc cả các cửa sổ và cửa vào, Cốc cũng đoán được hết cả cảnh thầy đương hỏi tội mấy người bạn ngỗ nghịch.

Chép miệng Cốc cúi nhìn xuống cái áo dài trắng, vừa mới thay ban trưa, loang vàng những vết đất; bấy giờ Cốc mới nghĩ đến lấy khăn tay phủi cho sạch bụi bẩn và bắt đầu thấy cả người ê ẩm. Một bên đùi vải quần áp vào thấy sót : lúc loạn đã có người rúi Cốc ngã, da sầy dớm máu hết một khoảng đến hơn bàn tay.

Bỗng có một anh học trò chạy ra sân nói to :

— Thầy bảo còn anh nào bị đánh đau nữa thì vào trong lớp.

Cốc nhìn anh học trò, lại nhìn về lớp rồi

lẳng lẳng quay đi.

* * *

— Tấn!

— Thưa thầy anh ấy nghỉ ạ.

Thầy giáo sửng sốt vì Tấn có xin phép đâu, và thầy biết Tấn không phải là một trò lười chôn học, nên vội hỏi:

Thầy giáo lục lợi từng ngấn.... (tr. 15)

— Có ai biết tại sao Tấn ở nhà không?

Có mấy tiếng rụt rè đáp:

— Không ạ!

Và bao nhiêu mắt đều đổ ròn vào Đại đương quỳ một hàng với hai bạn ở trước bảng đen. Minh thì biết rõ ràng lắm nhưng không dám nói; Minh còn nhớ cả cái tên bảng danh ghim suýt bắn vào mắt Tấn, và cả cái vẻ lo sợ của Tấn khi đọc cái thơ của Đại buổi sáng.

« Anh chàng chắc hoảng không dám đi học nữa chứ gì ! Hay chừng chưa soay được tiền cho đảng Bàn tay Sắt. Hèn thế, giá phải tay mình thì mách luôn người nhà đến trình thầy giáo và truy cho thẳng cu Đại một võ thi hết cả gân. » Minh nghĩ thế mỉm cười và thấy mình cũng không yêu gì Đại nữa tuy Minh cũng là một người trong bọn yêu quái ấy.

Minh có cảm giác rằng những điều dự tính của mình biết đâu Tấn không cũng nghĩ thế và đã đem thực hành. Minh tưởng chừng như Tấn sắp cùng ông bố đem cái thư dọa nạt kia đến mách thầy giáo. Nhớ đến hình cái đầu lâu trong lòng bàn tay sắt in trên đầu cái thư, Minh thấy sự dai dột của Đại đã đi đến một bước quá lắm. Có lẽ Đại cũng nghĩ thế chẳng nên quay xuống nhìn về phía Minh. Bốn mắt gặp nhau, lạng lẽ và ý tứ.

Bỗng có mấy tiếng cạch cạch gõ ngoài cửa. Thầy giáo vừa bảo : « Cứ vào ! » thì như tiếng sét bên tai, Đại thấy một người lạ mặt tiến đến niêm nở bắt tay thầy giáo : Tấn theo vào sau lăm lét hết nhìn Đại lại nhìn bọn anh em đương mở to những cặp mắt ngạc nhiên.

— Ấy tôi vừa nhắc đến cháu !

— Vâng, nhân thể đưa cháu đi học chúng tôi muốn đến thưa với ông câu truyện.

Vừa nói, người lạ mặt vừa mở vi đưa ra một mảnh giấy gấp tư. Liếc mắt nhìn lên, Đại hoảng hồn thoáng thấy hình cái đầu lâu của

đang.

Đợi cho thầy giáo xem xong, người lạ mặt, chừng là ông thân sinh Tấn, nói:

— Chúng tôi không ngờ đâu rằng ở trường lại nẩy nòi ra những hạng học trò yêu quái như thế. Và đây là cái tên ghim chúng dùng cặp lá thư kia để bắn gửi cho cháu Tấn. Cháu suýt mù vì cái tên ấy.

Thầy giáo đỏ bừng mặt, tay mân mê cái đồ chơi đại dột của một người học-trò mình, lắng tai nghe ông khách nói.

— Cái lối chơi tinh quái ấy tôi tưởng chừng chỉ thấy ở trong tiểu-thuyết, không ngờ chúng dám đem thực hành một cách táo tợn thế. Muốn khỏi sảy ra những điều đáng lo ngại về sau cho những em khác, tôi mong ông tìm ra bọn học trò ngỗ nghịch ấy phạt cho chúng chữa.

Thầy giáo giận nói run không ra tiếng nữa:

— Cám ơn ông, cái đó chính là bọn phạm chúng tôi.

Rồi quay trông vào đám học-trò:

— Tôi không ngờ rằng trong lớp này lại có một bọn anh em táo tợn dám tụ tập nhau lập ra một hội có cái tên đáng buồn cười là đảng « Bàn tay Sắt » chuyên viết thơ dọa để lấy tiền của những anh em khác. Và lại dùng đến những chước có thể hại anh em được là bắn những mũi tên nhọn như thế này...

Cứ một cái thơ này làm chúng cũng có thể bỏ tù được cả lũ; có hối uổng công bố mẹ

cho ăn đi học cũng muộn rồi. Nhưng lòng tôi sẵn sóc đến anh em không muốn thế, anh nào đại đột cứ tự đứng giây thú đi tôi sẽ tìm cách cứu cho.

Cả lớp yên lặng... yên lặng một cách lo sợ. Những mặt tái sanh lăm lét nhìn nhau, lại nhìn thầy giáo và người lạ mặt.

— Những anh đã dám tự nhận là « Bàn tay sắt » cũng hèn nhát đến thế ư? Vậy có anh nào ở trong lớp này biết ai là thủ phạm đứng lên nói đi. Đã có tôi không sợ ai thù oán cả...

Ở những lúc này, ai có can đảm dám tố cáo một người anh em mình vẫn sợ hay nể xưa nay, nhưng những cặp mắt nhìn dán cả vào ba anh học-trò quý một hàng trên bảng vì cái tội đánh trận giả lúc nãy cũng đã cho thầy hiểu rõ rệt lắm.

— Các anh không ai chịu nói, thì tôi phải tìm lấy vậy.

Quay nhìn bọn Đại, Xuân, Tý, thầy giơ cái thơ cho xem bảo rằng :

— Thế nào mấy ông nguyên suý bại trận có cần phải tra tấn mới nhận là của mình không?

Những lúc thầy khôi hài thế là thầy giận lắm rồi.

Đại, Xuân và Tý xanh mặt, run bắn cả người, hốt hải vội cùng đáp :

— Thừa thầy... khô..ông ạ !

Anh học-trò bướng bỉnh, táo tợn và gian ác là Đại đến lúc nguy này càng tỏ thái độ hèn nhát, nên một mực chối.

Thầy giáo quay nói với người khách lạ:

— Trong lớp chỉ có mấy anh này là nghịch ngợm nhất, tôi chắc chỉ chúng thôi... Các anh chối! Có lẽ các anh cần đưa đến ông đốc mới thú chăng? Cái ấy tôi để tùy các anh đó.

Nghỉ một lát, thầy giáo nhìn bọn học trò tiếp:

— Tôi chắc Đại là thủ phạm lắm rồi, nhưng

— Tôi trả anh cái này (tr. 17)

các anh đây có ai biết và chắc chắn bảo Đại oan không thì đừng giây nói đi nào!

Không một ai nhúc nhích. Người khách chừng sợ thầy giáo nhằm oan một người học-trò chẳng nên lên tiếng:

— Ông nên nghĩ kỹ, có những chứng cứ chắc chắn hãy nên buộc tội cho cậu em. Tôi xin hiến ông một kẻ: khám cặp sách của cậu

xem. Nếu không có gì khả nghi, ông nể tôi tha cho cậu để câu truyện không vỡ lở ra ngoài vì ông dốc biết, ít ra cậu cũng bị đuổi ra khỏi trường. Còn ai là thủ phạm chính, tôi tưởng câu truyện ngày hôm nay cũng đủ làm cho hoảng sợ và không dám nghịch tảo tợn nữa rồi.

Thầy giáo nghe nói cũng có lý, ưng thuận ngay và đi xuống đem cái cặp sách của Đại để lên trên bàn mình. Đại nhìn thầy giáo lục lọi từng ngăn cái cặp, mặt không còn một hột máu. Đến cái ngăn có cái quai là chỗ Đại thường để những giấy in hình đầu lâu sẵn, Đại nhắm mắt gục đầu vào thành bảng đen để tránh đôi mắt giận dữ của thầy và đau đớn nghĩ đến cảnh lang thang của một anh học-trò bị đuổi.

Một phút, hai phút, trí rồi, tai ù, Đại không còn biết gì nữa. Nhưng đến lúc mở mắt ra, ngạc nhiên biết bao, Đại chỉ thấy ông khách bắt tay thầy đi ra cửa. Đợi cho thầy Tấn đi khỏi rồi thầy giáo trở về ngồi trên ghế nhìn Đại bảo rằng :

— Thôi, phúc cho nhà anh và từ rầy nên liệu hồn đấy. Một lần nào có sảy ra truyện gì rắc rối ở lớp này nữa, thì đừng hòng tôi tha anh.

Đại thấy dễ thở nhưng vẫn băn khoăn về những giấy má của mình tự nhiên lại biến đi đâu mất, hay có một bà tiên hiền hậu nào đã hóa phép che cho thầy giáo không tìm ra những chứng cứ chắc buộc tội mình.

Buổi tan học hôm ấy, Đại trí còn rối loạn về những việc vừa xảy ra, lảo đảo đi một mình bên hè, bỗng nghe có tiếng người gọi. Cốc ở đầu chạy đến đưa cho Đại một gói giấy nói:

— Tôi trả anh cái này.

Đại nhận ra những giấy thư của đảng « Bàn tay Sắt ». Không một tiếng cảm ơn, Đại đưa mắt hần học nhìn Cốc rồi nhanh tay giăng lấy giấy quay đầu đi thẳng.

Bị một phen sợ hãi, Đại không dám dở trò gì ra ở trường nữa; nhưng khi người ta nghịch quen thì chân tay nó khó chịu làm sao ấy. Bị bắt buộc phải làm ra bộ hiền lành vì sợ đôi mắt thầy giáo vẫn gồm để ý đến mình luôn, Đại bèn rủ bạn đi tìm những thú khác ngoài sự chăm nom quá săn sóc của thầy.

Một độ anh em phải lấy làm lạ thấy Đại vẫn hay đi sớm nhất trường, bây giờ cứ gần trống mới lò mò đến, thủ trong bọc một tổ chim hay ép giữa cặp sách những trạc cây mới bẻ. Chịu lãng quên cái thú tròng bạn, Đại đã tìm được cái thú mới là chơi súng cao su và trèo lên cây bắt những con chim non vắng mẹ. Nên những buổi trưa, trên con đường cây bóng dâm mát, người ta thường thấy Đại rủ Tý Ngồ và Xuân lác mắt đi lang thang, ngược mắt lục lọi những cành cây, tay mân mê cái trạc súng. Nếu không tìm được chim thì họ nhặt đá, thì nhau bắn bằng quờ chơi hay lấy dao rạch thân

cây đa vết dừa, để về trường dinh áo các bạn hay trát xuống ghế người bên cạnh chơi. « Lối hạng nhẹ, trong lúc Bàn tay Sắt tạm nghỉ hè », Đại thường nhẹ nhàng nói thế.

Buổi trưa hôm ấy, Cốc theo lời mẹ đi sớm trước giờ học tìm người cậu nói một việc nhà. Đến bóp là chỗ người cậu làm việc, Cốc không gặp vì ông Cẩm vừa sai cậu Cốc đi « tua » mấy phố. Cốc đành lững thững về trường vì giờ còn sớm nên vòng qua những con đường mà Cốc mong may có gặp người cậu.

Đi đến một đầu phố, Cốc chợt nghe thấy hai người bán hàng rong nói truyên với nhau:

— Con cái nhà nào mà tinh ranh thế? May thằng bé không việc gì chứ nếu bắn vào chỗ hiểm hỡ nó nằm quay ra đấy thì thực rữ tù chứ còn gì! Con như thế thực là của tội của nợ.

Đằng xa có tiếng reo âm âm. Đi lại phía Cốc một người cảnh sát đang lôi hai đứa bé, sau một lũ trẻ chạy theo xem. Gần đến nơi Cốc nhận ra người đội xếp ấy là cậu Cốc và hai đứa bé kia không phải ai xa lạ, chính là Đại và Tý Ngồ. Cốc vội vàng chạy đến và mới hiểu rõ cả câu truyện.

Đại và Tý Ngồ dùng súng cao xu bắn quả trên cây, hòn đạn lạc đường đã rơi vào đầu một thằng bé đứng chơi gần đấy. Vừa gặp cậu Cốc đi qua bắt dân về bóp.

Trông nét mặt tái mét vì sợ của Đại và Tý Ngồ, Cốc chỉ cười thầm nghĩ: « Những cử chỉ

oanh liệt của Bàn tay sắt đâu cả rồi » và thương hại, bèn nói với cậu xin cho hai người mà Cốc nhận là bạn thân của mình.

— Tha thì tha, nhưng nếu hai đứa này là bạn thân của cháu thì cậu không bằng lòng tí nào cả, và cậu không bao giờ ngờ cháu lại có thể chơi với chúng được !

Cốc tươi cười đáp :

— Người ta không ai toàn xấu cả, cháu cũng chỉ muốn theo lời cậu cảm hóa bạn cùng lớp để khơi những mầm tốt vẫn có trong người họ. Cậu vẫn nói : « Dẫn dụ được một người theo con đường ngay, ta đã làm một việc thiện hiểm có ». Cháu lòng đương tha thiết tìm việc thiện ấy, và đã gần thấy kết quả. Xin cậu hiểu cho cháu.

*
* *

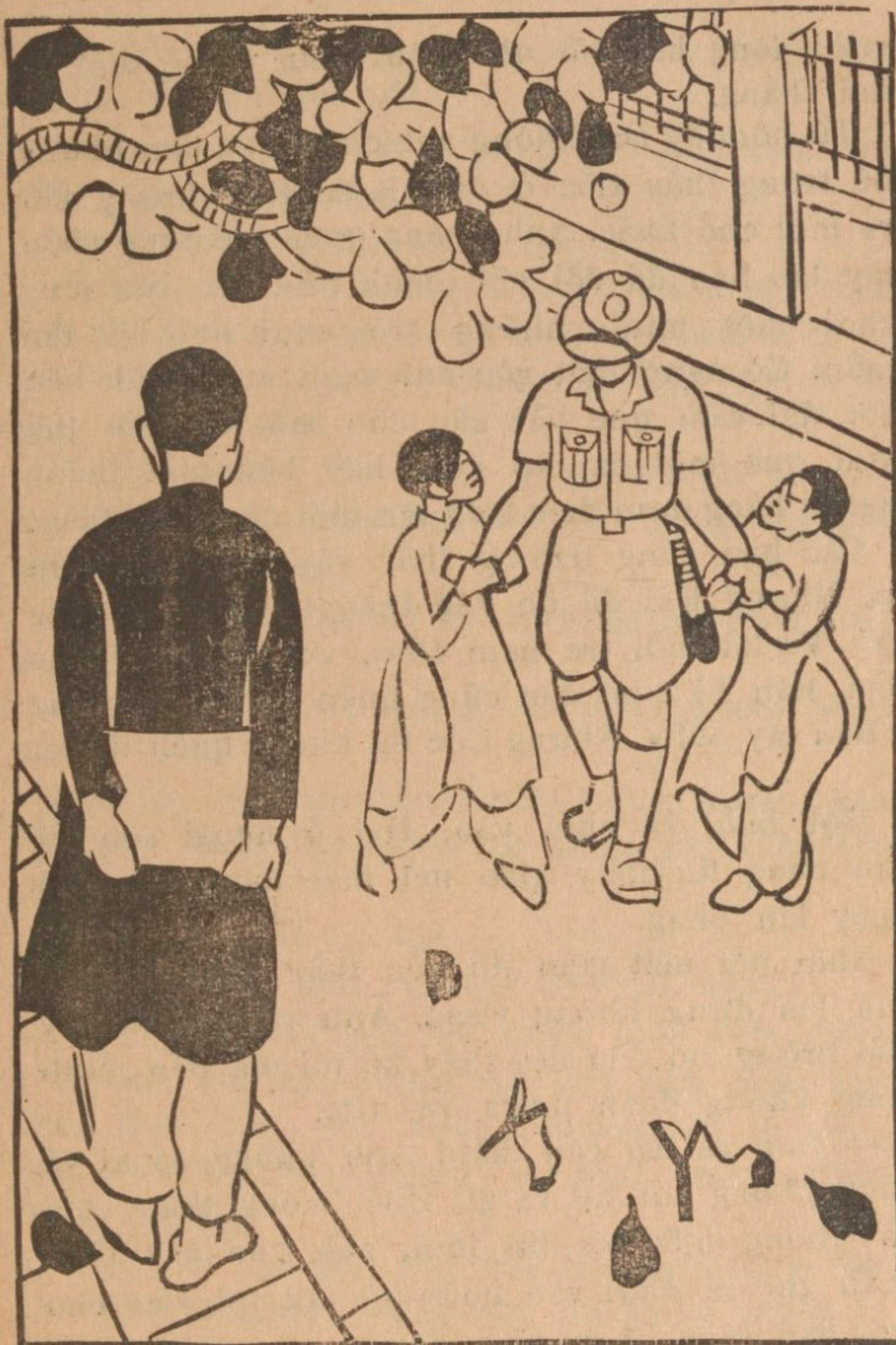
Lần này là lần đầu tiên Cốc sóng đôi đi với Đại về trường. Đại không nói gì nhưng thấy Cốc đi bên cạnh cũng không có ý bất bình và cũng không có can đảm bước nhanh cho cách xa bạn nữa. Cốc như có sức hấp dẫn giữ Đại bên mình, sẽ thủ thỉ nói một cách thân mật :

— Anh Đại, anh thứ lỗi cho tôi đã dám đột ngột mà nói với anh mấy lời sau này, với tất cả tấm lòng thành thực của tôi. Đã bao lần muốn nói truyện với anh nhưng lần nào sắp đến gần anh, anh cũng xua đuổi tôi bằng một trò nghịch tai ác. Thật tình tôi chẳng dám trách anh tí nào nhưng không hiểu tại sao anh lại

ghét tôi đến thế được. Không, có lẽ thật lòng anh cũng không ghét tôi đâu, anh chỉ muốn lấy tôi nghịch cho vui mà thôi. Nhưng anh có yêu bạn mới muốn trông bạn chứ, nên tôi vẫn tin một ngày kia chán trông bạn, anh tự nhiên sẽ yêu bạn mà chơi với tôi. Cái ngày hai chúng ta trở nên đôi bạn cũng không xa mấy đâu anh ạ. Ở trường anh em cứ bảo tôi với anh không thể chơi với nhau được. Chúng ta cứ thử chơi với nhau xem bộ mặt của họ thế nào. Tôi cũng mong trêu tức họ, nên muốn anh coi tôi cũng như anh Xuân hay anh Tý, và cả anh nữa sao anh không nhân cơ hội này cũng trêu họ một dịp chơi. Nếu họ thấy tôi và anh khoác tay nhau đến trường nói truyện thân mật thì có lẽ họ sẽ sống « lẫn » cả ra đấy anh ạ. Anh cho tôi, cho chúng ta được thấy cái thích trêu các bạn một cách vô tội có ý nhị ấy đi.

Sao chúng ta không là hai người bạn được? Có lắm chứ! Tôi ước ao anh cho tôi được cùng chơi, cùng học... và cùng đọc truyện với anh. Nhà tôi có nhiều truyện lắm, truyện hay và có ích, anh xem tất cũng mê cơ. Rồi anh sẽ đến chơi tôi lấy về xem nhớ, tôi xin đưa anh mượn.

Đại lẳng lẳng nghe không nói gì, cúi mặt đếm bước mình đi trên hè gạch. Nhưng gần đến trường anh vội rảo chân đi nhanh lên trước Cốc rồi chạy thẳng vào lớp. Cốc nhìn theo bạn mỉm

Người cảnh sát đang lôi hai đứa bé... (tr. 18)

cười, lòng hớn hỏ như hân hoan tin ở một sự đại thắng.

Từ hôm ấy Đại không nghịch gì quá lắm nhưng hề trông thấy Cốc ở đâu là đã tìm đường lẫn ra một chỗ khác. Anh chàng quen cử động chân tay táo bạo đã đổi nét thành nhu mì, yên lặng chơi một mình những trò chơi nhỏ và tần mẩn. Có người bắt gập anh ngồi một mình bên gốc đại cầm que bắc cầu cho một lũ kiến tha mồi qua một cái hố con, hay bện một thẳng người bằng dơm đem treo lên một cành cây thấp.

Các bạn cùng trường thấy vậy cũng lấy làm lạ. Nhưng Đại để họ yên thân là họ bằng lòng rồi. Vả lại tuổi trẻ ham chơi, vui thích với quả cầu, hòn bi... họ dần cũng quên cả Đại và đảng « Bàn tay Sắt ». Nhưng Cốc thì không quên được.

* * *

Một buổi ra chơi vào, Đại ở ngoài sân về sau cùng thì thầy giáo nét mặt hăm hăm gọi ngay lên bảng.

Nhìn nét mặt giận dữ của thầy giáo, Đại sợ run lên đứng không vững. Anh chàng vịn tay vào tường cúi đầu đợi thầy kể tội mà đến mình cũng không đoán được ra nữa.

— Anh ra táo gan thật ! Anh không sợ ai và cũng không coi tôi ra gì. Học không thuộc bài đã không biết tội thì thôi, anh còn can đảm nhân giờ ra chơi vào chữa sổ nốt tôi vừa cho anh ban sáng. Anh nhìn đây.

Vừa nói thầy vừa đưa quyển sách lên trước

mặt Đại rồi lại tiếp một cách diễm đạm như người cố nén cơn giận :

— Có lẽ anh muốn và cũng cần giáp mặt ông đốc. Tôi sẽ xin dẫn anh đi.

Đại tái hân mặt lại, luống cuống nói :

— Lay thầy, con không bao giờ dám thế. Con mà chữa sổ xin chết học máu trước mặt thầy và các anh em. Lay thầy, trông lại cho con nhờ, thật oan con lắm.

— Oan anh ? Từ trước đến nay anh đã oan nhiều lắm mà... nên lần này tôi xin để ông đốc giải oan cho anh.

Đại nghẹn lời không nói được gì nữa, ôm mặt khóc nức nở.

— Thôi anh khóc làm gì, về chỗ thu xếp sách vở lại theo tôi.

Đại nấc lên, run bần người không bước chân đi được đành đứng rũ ở góc bảng, vừa khóc vừa cố lắm bầm :

— Con... lây... thầy...

Cả lớp yên lặng, sợ hãi và cảm động.

Bổng Cốc đứng giậy xin phép thầy cho nói :

— Con xin thầy trông lại, quả tình anh Đại oan. Con xin viện những chứng cứ rõ ràng đây, còn tha hay không là nhờ lượng thầy trông xuống.

Thầy vừa cho anh Đại nốt xấu buổi sáng, bây giờ thấy có người chữa rồi, tất nhiên người ấy phải chữa vào lúc giờ ra chơi. Người ấy không phải anh Đại vì anh Đại, trong giờ cho

không có ở trong trường này.

Thầy giáo cau mặt nói :

— Nó không ở trong trường thì đi đâu ?

— Anh ra ngoài phố, từ lúc mới trống, để tìm một vật anh đánh mất trong giải cổng mà thợ dương đào ở ngã tư.

— Sao anh biết được hay anh lại cùng nó chôn ra đấy chứ gì ?

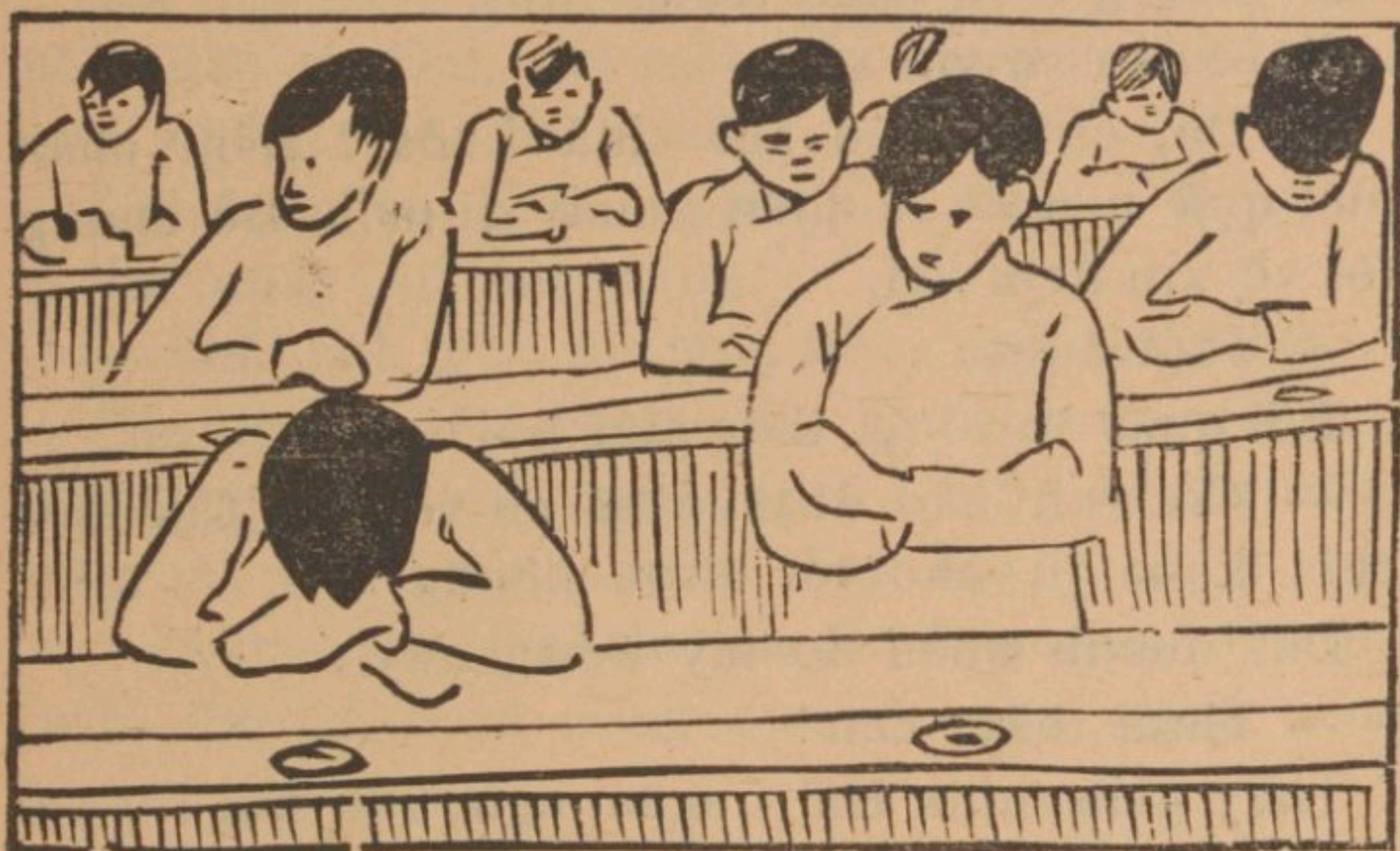
— Thưa thầy không. Buổi sáng đi học qua con đã thấy anh dương tìm tòi vật gì ở đấy. Đến giờ chơi con lại thấy anh vội vã chạy ra phía cổng, và lúc trống vào, anh là người về cuối cùng, mặt còn đỏ bừng, thở không ra hơi vì chạy mệt: có lẽ dương mãi tìm, anh nghe tiếng trống nên cố đảo bước cho kịp cùng anh em vào lớp. Vả lại hai ống quần còn dính những bùn đen kia, bùn đen chỉ có ở cái cổng ấy thôi vì trời không mưa và quanh trường đây cũng không đâu có bùn nữa.

Anh Đại con có tiếng là nghịch thật, nhưng sợ thầy ít lâu nay anh đã sửa đổi tính nết nhiều lắm. Nhưng những bạn bị anh trêu còn có người căm giận muốn báo thù, nhân thấy thầy dương ghét anh nên gặp dịp anh bị nốt xấu, lén chữa nốt để thầy nghi mà phạt anh chẳng.

Thưa thầy, không có ai khờ dại lại đi chữa nốt của mình bao giờ. Mưu của người thù anh Đại đã khôn nhưng không ngoan, chỉ tỏ ra một người gian xảo mà hấp tấp. Con không dám tố giác ai, nhưng chỉ xin thầy nghĩ lại mà tha

cho anh Đại.

Thầy giáo vốn yêu Cốc, nghe lời nói thuận tai, lại nhìn thấy Đại khóc một cách thật thà của một người oan uổng không sao cãi được rõ sự vô tội của mình, nên cũng động lòng dịu nét mặt, đuổi Đại về chỗ.

— Anh ra ngoài phố... (tr. 24)

* * *

Sáng hôm sau, học trò vừa vào hết thì có một bà cụ đứng ngấp nghé ngoài cửa lớp, Thầy giáo làm hiệu cho học trò ngồi xuống rồi chạy ra nói:

— Bà cụ hỏi gì đấy?

Bà cụ già, nét mặt hiền hậu, khúm núm lại gần chắp tay nói:

— Lạy thầy. Cháu Cốc chiều qua đi mưa về cảm, sốt li bì không giậy được, nên chúng tôi đến xin phép thầy cho cháu nghỉ.

— Vâng được, cụ cứ cho anh ấy nghỉ uống thuốc. Cho khỏi hẳn rồi đi học cũng được.

Rồi chợt nhớ ra điều gì, thầy giáo vội hỏi bà cụ:

— Thế anh ấy có đưa chia khóa tủ ở trường cho cụ không? (Vì tin yêu Cốc, nên thầy đã cho Cốc giữ tủ sách trong lớp).

Bà cụ lo sợ vội nói:

— Dạ, chết, cháu giữ chìa khóa? Bẩm cháu mệt quá nên có lẽ quên khuấy đi mất. Để chúng tôi về xin đem lại.

— Thôi được.

Rồi quay vào lớp, thầy giáo hỏi:

— Có anh nào đi theo bà cụ về nhà Cốc lấy chìa khóa tủ cho tôi được không?

Đại nhanh nhẩu dơ tay đứng giậy:

— Thưa thầy, con!

Thầy giáo nhìn Đại, ngần ngừ, rồi nói:

— Ừ, anh theo cụ và đem nhanh về đây.

Đại vâng một tiếng to rồi hấp tấp ra khỏi lớp.

Cốc ở một chiếc nhà lá ở vùng ngoại ô với mẹ và một người em trai. Mới bước vào Đại thấy ngay chiếc nhà lá ấy khác hẳn những nhà bần thủ tối tăm ở vùng ấy. Một căn nhà sinh sản gọn gàng ở giữa một cái vườn nhỏ sạch sẽ và sáng sủa. Tường đất quét vôi vàng nhạt không một vết nhơ. Hai cửa sổ to rộng có những thanh tre đều đặn vót nhẵn làm chấn song, trong che màn sô thưa trắng kéo rủ về hai bên. Một thứ ánh sáng dịu soi khắp gian nhà.

Đại bước vào thấy Cốc nằm ngay ở một cái giường con về bên tay phải, mình đắp chăn đơn mặt ửng đỏ, đôi mắt nhắm như thiếp đi vì mệt. Bà cụ vội đến bên cạnh sẽ nói :

— Cốc ơi con ngủ đấy à. Có anh... đến thăm con và lấy chìa khóa tủ cho thầy giáo đấy !

Cốc mở đôi mắt lơ lơ nhìn lên nhưng đến khi nhận ra Đại, nét mặt Cốc bỗng tươi hẳn lên môi nhếch một nụ cười.

Cốc toan co chân ngồi dậy, nhưng Đại hiểu ý vội chạy lại can rằng :

— Chết anh mệt, cứ nghỉ hơn, ngồi dậy làm gì.

Cốc nghe nói sượng quá, dơ bàn tay về phía Đại. Đại đến ghé mình ngồi xuống bên giường cầm lấy tay nóng ran của bạn hỏi :

— Anh còn sốt nhiều lắm, hôm qua anh đại quá trời đương mưa cũng cứ về. Anh nghe trong người thế nào ?

— Chỉ thấy nóng ran và mỗi mệt khắp người thôi. Tôi chỉ uống một thang giải cảm là hết cả. Cảm ơn anh ; chìa khóa tủ tôi để ở bên tay phải ngăn sách kia anh lấy hộ mang về kéo thầy đợi.

Đại đứng lên, bấy giờ mới để ý nhìn đến cách trang hoàng chỗ học của Cốc. Bên cạnh cái bàn mộc ba cái hòm sữa nhẵn nhụi trông lên nhau thành một cái tủ con trong sắp gọn ghẽ ba hàng đều những sách có giấy bìa bọc sạch sẽ. Trên mặt cái tủ con ấy có một cái lọ sành cắm lơ thơ mấy bông hoa đại.

Trên tường một tranh phụ bản của một tờ tuần báo dán giữa mấy cái ảnh chụp lồng kính viền giấy. Đại đương ngay người nhìn mấy bông hoa còn tươi thì Cốc quay đầu lại nói:

— Anh đã thấy chưa?

Đại giật mình vội vàng cầm lấy cái chìa khóa:

— Đây rồi anh ạ.

Khi Đại trở về giường, Cốc mỉm cười nói:

— Chắc anh cũng lạ là sao tôi lại chơi hoa đại? Chỉ vì nó nhắc cho tôi luôn đến anh, và nhất là... vì đằng sau nhà tôi cũng có cây đại.

Tự nhiên hai người cùng nhìn nhau cười một cách thẳng thắn. Đại cảm thấy nhà bạn có một thứ không khí nó làm cho người ta khoan khoái dễ chịu vô cùng:

— Chỗ anh học thích nhỉ. Giá tôi cũng được ngồi học một chỗ như thế này.

Cốc tươi nét mặt bảo:

— Dễ lắm anh ạ, nếu anh không chê nhà danh vách đất, xin mời anh tối tối lại chơi đây chúng ta cùng học thêm cho vui. Vả lại hai ba tháng nữa đến kỳ thi rồi, chúng ta phải cố đỗ mới được. Anh lại chứ?

Đại ngần ngừ sẽ đáp:

— Vâng.

Chàng cảm thấy trong người mình có một sự gì thay đổi.

Hết

KẾT QUẢ CUỘC THI LỚN

4. — Vui chơi ca múa

5. — Truyện con thỏ

Những loại truyện các em yêu, muốn có trong loại Sách Hoa-Xuân :

1. — Sịch Sử

2. — Mạo hiểm

3. — Trình thám

II

Theo các em nhỏ từ 13 tuổi trở lên, mười cuốn sách sau đây được bầu là hay hợp với sở thích các em nhất :

1. — Cậu bé làng Ủng	512	điểm
2. — Một đêm trong rừng thẳm	375	»
3. — Gan tráng-sỹ	339	»
4. — Lam-sơn hợp mặt	296	»
5. — Baden Powell	272	»
6. — Sóng gió	251	»
7. — Alibaba	248	»
8. — Truyện con thỏ	247	»
9. — Thầy cai Tò-Lăng-Đit	225	»
10. — Cái đèn thần	222	»

5 Cuốn có tranh vẽ các em yêu nhất :

1. — Alibaba

2. — Cái đèn thần

3. — Một đêm trong rừng thẳm

4. — Baden Powell

5. — Vua Bà

Những loại truyện các em yêu muốn có trong loại Sách Hoa-xuân :

1. — Lịch sử

2. — Mạo hiểm

3. — Trình thám

*
*

Danh sách các em trúng giải sẽ in vào cuốn « Tấm Cám » sắp xuất bản.

Imp. QUANG-HOA, 64-66 Sinh-Tu - Hanoi